

XXVII 1997 2024 FESTA DE LA SAL

20-21-22 SETEMBRE
PLATJA DE L'ESCALA
www.museudelescala.cat

La memòria de la gent de mar

Antics oficis, danses, cançons, cuina marinera, concerts, tallers, visites guiades, presentacions de llibres...

Patrimoni
festiu
de Catalunya

FESTA DE LA SAL

La memòria de la gent de mar

XXVII 1997
2024

PLATJA DE L'ESCALA
20-21-22 SETEMBRE

DIVENDRES 20/09/2024

A L'ALFOLÍ DE LA SAL – MUSEU DE L'ESCALA

18.00 h | Presentació del llibre núm.4 de la col·lecció “Els oficis de la Festa de la Sal”: **LES REMENDADORES** a càrrec de Josep Bofill, alcalde de l'Escala, Josep Lluís Sureda, Patró Major de la Confraria de Pescadors de l'Escala i Lurdes Boix, directora del Museu de l'Escala.

Lliurament de plaques d'homenatge de la Festa de la Sal al Cor Indika, a les remendadores Joana Oliveras i Pepita Garcia i a Joan Santolària, patró del Rafael.

ALFOLÍ DE LA SAL

19 h | **CONCERT: 25 aniversari del COR INDIKA, dirigit per Ramon Manent.**

20 h | A LA PLATJA:

CERCABARS. Cercavila de cançons pels bars i tavernes de la Platja amb el grup d'havaneres **ARRELS ESCALENQUES.**

Recorregut: Ultramar, Kairos, el Canigó, Buffala, Restaurant-bar 1869, Geladeria Zucchero, Cal Galàn, El Grop, Anxoves Solés, La Punxa, Cafè del Mar, La Caravel·la, Pastisseria Juhé, Taverna de la Sal, Geladeria La Jijonenca, Set de Tapes, B-Kini, Llop de Mar, EO l'Escala i Medusa.

DANSES ANCESTRALS DE L'ESCALA

BALL DE NYACRES

Ball de pescadors originari de la badia de Roses. Es ballava al voltant de la barca per celebrar la bona pesca i s'utilitzaven petxines, anomenades, nyacres, a manera de castanyoles.

BALL DE LA FARANDOLA

La Farandola és un ball d'origen medieval de la Provença (França) que es balla a l'Escala per Carnaval des de fa segles. El ballen un nombre il·limitat de dansaires agafats de la mà recreant el moviment d'una serp.

Mentre 'navem navegant el pare mai no en callava mira lo que estem passant que ho passaràs mes vegades.

Bufa mestral, bufa ben fort, hissem la vela i anem a port!

Quan arribarem a port allà hi trobarem la mare, ella n'estava plorant sense saber on paràvem.

Bufa mestral, bufa ben fort mareta meva, ja som a port!

Versió escalenca de la cançó *La calma de la mar* de N. Guanyabens, que tothom canta quan arriben les barques amb les veles il·luminades.

BALL DEL DRAC

El folklorista Joan Amades va dir que era originari de l'Escala. Els pescadors el ballaven de nit descalços a la platja per a propiciar una bona pesca. Els dansaires prenen la forma d'un gran drac que treu foc per la boca. El capdancer ha de cremar la cua de l'últim ballador. El moment més màgic és l'apagada del foc amb l'immersió dels dansaires com a ofrena a la mar.

DISSABTE 21/09/2024

A LA PLATJA

11 a 14 h | **SORTIDA DE BARQUES DE VELA LLATINA**

A LA PUNTA - CONCERTS:

10 h | **OREIG DE MAR**

11 h | **LA VELLA LOLA**

12 h | **XX TROBADA DE CANÇONS VORA MAR** amb la participació de cantadors espontanis. Obert a totes les veus!

14 h a 15 h | **Cantada de vermut pels bars i tavernes de la Platja amb OREIG DE MAR I LA VELLA LOLA**

MUSEUS

10 a 13 h | **PORTES OBERTES ALS MUSEUS**

Museu de l'Anxova i de la Sal (Av. Francesc Macià, 1) i Alfolí de la Sal – Museu de l'Escala (c/ Alfolí, 6)

11 a 13 h | **CASA DE PESCADORS CAN CINTO XUÀ**

Visites guiades a la Casa de Pescadors Can Cinto Xuà. C/ la Torre, 35

11 a 13 h | A LA RIBA I A LA PLATJA - TALLERS

11 a 12 h | **TALLER DE DANSES ANCESTRALS DE L'ESCALA**

(Nyacres, Farandola i ball del Drac) i de la cançó tradicional: “Quan jo en tenia quatre anys”, amb acompanyament musical del grup Toni Parés.

11 a 13 h | **TALLERS FAMILIARS:** salaó d'anxoves, barquetes de suro, nusos mariners, decoració amb fustes de deriva, penjolls de figuretes amb argila, cistelleria...

11 h | A L'ALFOLÍ DE LA SAL – MUSEU DE L'ESCALA

Presentació del país convidat a la Festa de la Sal: País Hunza (PAKISTAN)

amb Niaz Hunzai, músic de flauta i rebab, Humaira Javed, instruments tradicionals i veu i Mumtaz Hussain, president del conjunt patrimonial UNESCO de Ganish (País Hunza), a càrrec de Josep Bofill, alcalde de l'Escala, Zahoor Ahmed, ambaixador de Pakistan a Espanya i Lurdes Boix, directora del Museu de l'Escala.

Presentació del llibre i projecció del vídeo EL PAÍS HUNZA (PAKISTÁN), núm. 4 de la col·lecció "Cultura, música i danses del món".

TAVERNES

11 h | **PLATS MARINERS A LA TAVERNA DE LA PLATJA:** Tastets de pa amb tomata amb anxoves i sardines a la brasa.

12 h | **CUINA MARINERA A LA TAVERNA DE LA RIBA:** Tastets de sépia amb pèsols, sépia amb mandonguilles, sardines escabetxades, fideuà ...

A LA PLATJA

17 h | **Mostra de 25 oficis mariners i arribada del vaixell de la sal:** (Pailebot Santa Eulàlia i barca de mitjana Rafael), amb acompanyament de TRES DE RONDA.

18 h | **Accés lliure al recinte de la platja per veure de prop els oficis**

A LA PUNTA

19 h | **Ofrena de sal de Pakistan**

Concert de flauta i rebab a càrrec del reconegut músic pakistanès NIAZ HUNZAI que oferirà un repertori de música del País Hunza, acompanyat per HUMAIRA JAVED (veu i instruments tradicionals).

Ball de la mainada i grup de danses la FARANDOLA (CER), amb acompanyament musical de TRES DE RONDA

20:15 h | **Danses ancestrals de l'Escala**
Ball de Nyacres, la Farandola i l'espectacular ball del Drac a la platja

21 h | **Arribada de les barques amb les veles il·luminades amb acompanyament de la cançó “Quan jo en tenia quatre anys” amb TRES DE RONDA I COR INDIKA**

A LA RIBA NOVA

22:30 h | **Ball amb COI MONTGRONS.**

DIUMENGE 22/09/2024

11 a 13 h | **PORTES OBERTES a la barraca de pescadors de la Creu**

12 h | **CONCERT DE MÚSICA SUFÍ, a càrrec de NIAZ HUNZAI I HUMAIRA JAVED a l'Alfolí de la Sal**

Excursions a la vela amb la barca de mitjana RAFAEL de 1915 a la cova de la Sal. Diumenge al matí, sortides a les 10h i a les 12h. Adults 30€ i menors de 10 anys 20€. (reserves 609 307 623)

* La Festa de la Sal se suma a la campanya contra els plàstics d'un sol ús i només es servirà material biodegradable i compostable. Som respectuosos amb la Natura!

HISTÒRIA I MEMÒRIA

Fins a principi del segle XX, a l'antic port de l'Escala ancoraven grans vaixells de vela carregats de sal de les salines dels Alfacs, al delta de l'Ebre, Eivissa i Torrevella (Alacant). Les barques dels pescadors transportaven la sal des dels vaixells fins a la platja i d'allà es portava a l'Alfolí (antic magatzem reial de la sal), des d'on es distribuïa a les fàbriques de salaó d'anxova i sardina i als pobles de l'interior. Més de cent llaguts de sardinals a la vela omplien la platja. Quan tornaven de pescar, tothom ajudava a desmallar el peix de les xarxes i a portar-lo a les fàbriques de salaó, on les dones el preparaven per a la seva conservació en sal. La Festa de la Sal va néixer l'any 1997 per a commemorar el III centenari de l'Alfolí de la Sal i és una rememoració històrica dels orígens de l'antic port de l'Escala, escenificada per la mateixa gent del poble. L'any 2015 la Generalitat de Catalunya va declarar la Festa de la Sal Patrimoni Festiu de Catalunya i el 2023 va aprovar la sol·licitud de la candidatura a la UNESCO.

HISTORIA Y MEMORIA

Hasta principios del siglo XX, en el antiguo puerto de L'Escala fondeaban grandes barcos de vela cargados de sal de las salinas de los Alfacs, en el delta del río Ebro, Ibiza y Torrevieja (Alicante). Las barcas de los pescadores transportaban la sal desde los barcos hasta la playa y de allí al Alfolí (antiguo almacén real de la sal), desde donde se distribuía a las fábricas de salazón de anchoa y sardina y a los pueblos del interior. Más de cien barcas de sardinales de vela latina llenaban la playa. Al regresar de pescar, todo el mundo ayudaba a desenmallar el pescado de las redes y a llevarlo a las fábricas de salazón, donde las mujeres lo preparaban para su conservación en sal. La Fiesta de la Sal nació el año 1997 con la finalidad de conmemorar el III centenario del Alfolí de la Sal y es una rememoración histórica de los orígenes del antiguo puerto de L'Escala, escenificada por la misma gente del pueblo. El año 2015 la Generalitat de Catalunya declaró la Festa de la Sal “Patrimonio Festivo de Catalunya” y en 2023 aprobó la solitud de la candidatura a la UNESCO.

HISTOIRE ET MÉMOIRE

Jusqu'au début du XXe siècle, de grands voiliers chargés de sel des marais salants des Alfacs, dans l'embouchure du fleuve Ebre, d'Eivissa et de Torrevella (Alacant); arrivaient au vieux port de l'Escala. Les bateaux des pêcheurs transportaient le sel des bateaux à la plage, d'où il était porté à l'Alfolí (ancien entrepôt royal du sel), pour la distribution aux usines de salaison d'anchois et de sardines et aux villages de l'intérieur du pays. Plus de cent barques de sardiniers remplissaient la plage. Lorsque les pêcheurs revenaient de la pêche, tout le monde aidait à retirer le poisson des filets et à l'emmenner aux usines de salaison, où les femmes le préparaient pour sa conservation en sel. La Fête du Sel est née en 1997 pour commémorer le troisième centenaire de l'Alfolí du Sel, et c'est une remémoration historique des origines du vieux port de l'Escala, mis en scène par les mêmes villageois. En 2015, le Gouvernement de Catalunya (Gouvernement de Catalogne) a déclaré la 'Festa de la Sal' Patrimoine Festive de la Catalogne et en 2023, il a approuvé la demande de candidature à l'UNESCO.

HISTORY AND MEMORY

Until the beginning of the 20th century, large cabotage ships loaded with salt from the Alfacs salt flats, in Ebre Delta, from Eivissa, and from Torrevella, in Alacant; anchored at the old harbor in l'Escala. Local fishing boats ferried the salt cargo onto the beach, which was then carried it to the Alfolí (the former royal salt warehouse). From where salt would be distributed to local fish factories for salting anchovies and sardines and to inland villages. More than a hundred fishing boats with lateen sails would fill the beach. As soon as the fishermen returned from fishing, everyone helped remove the fish from the nets and take the catch to the salting factories, where women prepared the fish for its preservation in salt. The Salt Festival was first held in 1997, to commemorate Alfolí's 3rd centenary. It is a historical recreation of l'Escala's old harbour origins, performed by the locals. The Generalitat (Catalonia's Government) declared the Salt Festival as Catalan Festive Heritage in 2015 and in 2023 it approved the request for candidacy to UNESCO.

GRUP CONVIDAT: PAÍS HUNZA (PAKISTAN)

La vall del riu **Hunza** està situada enmig de les muntanyes del Karakorum, amb pics de neus perpètuas de més de 8.000 m d'alçada, tocant a la frontera amb la Xina. Els habitants d'aquesta vall, aïllada fins la dècada de 1960, són coneguts per la seva longevitat i encara conserven la llengua ancestral, el **buruixaski**, en vies de desaparició. La vall té vestigis patrimonials budistes, perses, grecs i islàmics, ja que forma part de l'antiga Ruta de la Seda. El prestigiós músic **NIAZ HUNZAI**, virtuos de més de 25 instruments tradicionals com flauta, rebab, i sehtar, acompanyat de la cantant **HUMAIRA JAVED** intèrpret també d'instruments tradicionals, oferiran un ampli repertori de música tradicional de la vall **Hunza** i del Pakistan en general, així com improvisacions d'arrel sufí inspirades en la tradició islàmica.

LA FESTA DE LA SAL SOLIDÀRIA

Cada any, a l'arribada de les barques amb les veles il·luminades, tothom encén les candeles, que es poden recollir a la parada del Museu, a la Riba. El donatiu es destinarà al **CENTRE CULTURAL DALITIT** (Vall Hunza, Pakistan) per la seva tasca en favor de la recuperació de la Cultura i el Patrimoni de la vall Hunza i en especial de la música tradicional i la llengua ancestral.

FESTA DE LA SAL DE LA SAL XXVII 1997 2024
PLATJA DE L'ESCALA
20-21-22 SETEMBRE

INFORMACIÓ:
Alfolí de la Sal - Museu de l'Escala
C/ Alfolí, 6
+34 972 05 98 23

Museu de l'Anxova i de la Sal
Av. Francesc Macià, 1
+34 972 77 68 15
museu@lescala.cat
www.museudelescala.cat

Turisme Plaça de les Escoles, 1
+34 972 77 06 03
www.visitlescala.com

Polícia
+34 972 77 48 18

organitza: Ajuntament de l'Escala, ALFOLÍ DE LA SAL, Museu de l'Anxova i de la Sal

patrocina: CENTRE D'ESTUDIS ESCALENCS, Generalitat de Catalunya Departament de Cultura, Diputació de Girona

col·labora: mmb, VELA LLATINA L'ESCALA, Ports de la Generalitat, Confraria de Pescadors de l'Escala

